

4.2 Konštitúcie z Ríma (výber) 1536

Redigované a aprobované na generálnej kapitule v Sant'Eufemia, Rím
Spôsob života, ktorý navrhla malá skupina prvých bratov, sa rovná náčrtu len v niekoľkých podstatných ťahoch: prvý návrh, ktorý bol vypracovaný fragmentárne a skicovito, už nebol aktuálny. V priebehu pohnutých rokov zbierala mladá reforma ďalšie skúsenosti. V septembri 1536, sedem rokov neskôr, mohla generálna kapitula v Ríme schváliť vyzretý základný dokument o kapucínskom spôsobe života: prvé vlastné konštitúcie.

Druhá generálna kapitula reformy dala podnet na ich zmenu a aj priestor. Ludovico Tenaglia sa zdráhal zvolať zhromaždenie, ktoré už malo dávno byť. Svojou rastúcou autoritou sa usiloval jednostranne určiť spoločenstvu eremitný spôsob života. Väčšina rýchlo rastúcej „kongregácie“ chcela predsa len žiť utiahnutý život obohatený o službu človeku. Skrze markgrófkú Vittoriu Colonnú dosiahol rád to, že sám pápež nariadil kapitulu. Zhromaždila sa v novembri 1535 v rímskej usadlosti Sant'Eufemia, v jednom opustenom kláštore mníšok na Esquilin, uprostred mesta. Bratia sa tam usadili v októbri 1530, potom ako Tiber zaplavil ich prvú ubytovňu na Piazza del Popolo. Kapitula sa rozlúčila s Ludovicom vo vedení a zvolila si štvorčlennú generálnu radu, od ktorej si sľubovala široké otvorenie sa pre pastoráciu. Intrigy odvolanej postavy zakladateľa si vyžiadali v nasledujúcom roku opakovanie kapituly. Konala sa ešte raz v kláštore v Sant'Eufemia, ktorý mali bratia onedlho opustiť. Definitórium bolo rozšírené a Bernardino d'Asti bol potvrdený ako generálny vikár. Zhromaždené vedenie mladého rádu nechalo potom vypracovať konštitúcie, ktoré ich mali svojou vyváženosťou sprevádzať na ceste nasledujúcimi storočiami.

Členovia redakčnej komisie boli generálny vikár Bernardino Palli d'Asti a generálni definítori Giovanni Pili da Fano, Francesco Ripanti da Jesi a Bernardino Ochino da Siena. Samotná kapitula určila základné línie, poskytla nepochybne návrhy a doplnila náčrt. Narozdiel od Nariadení z Albaciny, ktorých záverečné zhrnutie upravil a predložil Ludovico vlastnou autoritou, boli prezentované tieto nariadenia ako kolektívne dielo jedného bratstva. Vyradením prvých pionierov a prevzatím vedenia novými silami už zodpovedá nové usporiadanie spôsobu života: Keďže volila kapitula už v roku 1535 vášnivých ľudových kazateľov a učených teológov do generálnej rady, tak teraz schválila novú formu života, ktorá otvorila pôvodnú „vita eremitica“: Láska k odlúčenosti sa spája s duchovnou starostlivosťou, putovným kazateľstvom s pôsobením na mieste, horlivosťou pre regulu s vyváženosťou, radikálnou vernosťou Františkovi, s otvorenosťou pre potreby novej doby. Syntéza, rozčlenená do dvanástich kapitol zodpovedajúc Františkovej regule, sa podarila: Konštitúcie mali formovať nasledujúce stáročia rádu – bez toho aby sa musel podstatne meniť jej text. So zopár škrtmi na kapitule v r. 1552 pretrváva v podstate revíziu z r. 1575, 1608, 1643, 1919 a 1925 až k Druhému Vatikánu.

Nariadenia z Albaciny nájdeme pretavené do nového dokumentu. Väčšina obsahu zostáva obsiahnutá, aj keď sa zdá, že text bol cibrený, doplnený, rozšírený či zaoblený. Kontemplatívny život si ponecháva primát, je ale doplnený malým otvorením sa pastoračnému pôsobeniu. K manuálnej práci sa pridáva – sledujúc pastoračné potreby – štúdium. Ďalej majú miestne usadlosti vlastniť cely pre emeritov. Od jedinej dennej omše konventu pre všetkých bratov bolo upustené, lebo kňazi chceli plniť pastoračné požiadavky. Negatívnym – hoci to zodpovedá dobe – zostáva obraz ženy a asketicky kľčovitý postoj k ochrane čistoty. Radikálna chudoba v bývaní, odievaní a stravovaní zostáva naďalej poznávacím znakom reformy, pričom nariadenia prijali aj spirituálnu a eschatologickú dimenziu chudoby. Aj postoje k bratskému životu sa vnímajú novo prehĺbené v pohľade na Ježiša a pôvodné spoločenstvo. Konštitúcie teraz podčiarkujú podľa skúseností prvých rokov aj vyslovene sociálno-charitatívnu citlivosť spoločenstva: Bratia sa majú v morových obdobiach starať o biednych a v časoch núdze ísť pre nich žobrať. Za novú sa považuje v r. 1536 tiež prosba o misiú medzi nekresťanmi. Konštitúcie ako celok sa vyznačujú návratom k prastarým františkánskym skúsenostiam a ku kristocentrickej spiritualite, ktorá poskytuje ako znak ľudskej a božskej lásky praktickú pomoc.

Nasledujúci výber je do značnej miery zostavený z výňatkov konštitúcií. Ukazujú spôsob kapucínskeho života, ktorý sa v podstatných črtách vybral tou cestou, na ktorú ju nasmerovala kapitula z r. 1536.¹

V mene nášho Pána Ježiša Krista sa začínajú konštitúcie menších bratov, ktorí sa volajú kapucíni

Aby naša kongregácia zostala ako vinica najvznešenejšieho Božieho Syna na ceste svojej duchovnej observancie a žila evanjelium podľa Františkovej reguly, dala naša generálna kapitula, ktorá sa zhromaždila v našom vznešenom meste Rím v našej usadlosti Santa Eufemia roku Pána 1536, podnet nariadiť nasledujúce štatúty ...:

n. 1 Učenie a život Ježiša Krista

151 Najprv čo sa týka prvej kapituly reguly: Učenie Evanjelia, ktoré nám priniesol Boží milovaný Syn z neba a hlásal nám ho slovom a príkladom, je celkom čisté, nebeské, v najvyššej miere dokonalé a božské. Bolo Jeho večným Otcom samotným overené a potvrdené tým, že povedal: „Toto je môj milovaný Syn, v ktorom mám zaľúbenie; počúvajte ho.“ (Mt 3,17; 17,5).² Ono samotné nám ukazuje a odkazuje nás na rovnú cestu k Bohu, a preto sú všetci ľudia zaviazaní povinnosťou ho nasledovať, najviac tí kresťania, ktorí to sľúbili pri svätom krste; o čo viac potom my bratia, lebo predsa sv.

¹ Talianske originálne texty preložil Thomas Morus Huber zo švajčiarskej provincie. On vybral aj texty. Medzicitáty sú prevzaté od Constanza Cargnoniho .

² V nasledujúcom sú identifikované v texte vyslovene citáty z Písma. Pre početné náznamy na biblické alebo liturgické texty, na františkánske písma, prafrantiškánske pramene a dokumenty rádoých tradícií je odkázané na podrobný poznámkový aparát v *I Frati Cappuccini*. 1 ,253- 464.

František na začiatku a na konci jeho regule o nasledovaní svätého evanjelia vyslovene hovorí: Jeho regula nechce byť ničím iným než „dreňou“ evanjelia. Podobne uisťuje, že mu bolo zjavené, že musí svoj život žiť podľa svätého evanjelia. Aby teda len mali bratia učenie a život nášho Pána Ježiša Krista neustále pred očami svojho ducha a aby nosili hlboko vo svojom srdci sväté evanjelium podľa príkladu Panny Cecílie, nariaďujeme, aby sa k úcte najvyššej Trojici vo všetkých usadlostiach čítali štyri evanjeliá, to znamená každý mesiac jedno.

n. 2 Regula ako zrkadlo evanjelia

152 Pretože regula svätého Františka necháva zažiariť evanjeliou dokonalosť ako malé zrkadlo, nariaďujeme, aby bola zreteľne predčítavaná v každej našej usadlosti vždy v piatok s nábožnosťou a patričnou bážňou, aby sa vtláčala do nášho ducha, a tak by ju bolo možné lepšie nasledovať. Nech sa predčítava bratom aj iná zbožná kniha, a tak nech sú nabádaní k nasledovaniu ukrižovaného Krista.

n. 3 Neustále hovoriť o Bohu; vyhýbať sa neužitočným knihám

153 Bratia sa majú neustále usilovať hovoriť o Bohu, lebo to veľmi prispieva k rozpaľovaniu ich srdc v láske k Nemu. A aby mohlo učenie evanjelia priniesť v našich srdciach ovocie, a aby sa vytrhala všetka burina, ktorá by ho mohla zadusiť, nariaďujeme, aby sa v našich usadlostiach neuchovávali žiadne neužitočné, bezobsažné alebo na Ducha Krista, nášho Pána a Boha chudobné, škodlivé knihy.

n. 4 Čítať a osvojiť si Božie slovo

154 Pretože plamene božskej lásky vytryskujú zo svetla božích vecí, nariaďujeme, aby sa úseky zo Svätého Písma prednášali a objasňovali výkladmi svätých a božích ľudí. A hoci je nekonečná, božská múdrosť vznešená a nepochopiteľná, napriek tomu sa v Kristovi našom Pánovi tak veľmi znížila, že jej môžu jednoduchí a nevzdelaní ľudia svojím čistým, jednoduchým, nevinným a prostým okom viery rozumieť bez každej inej pomoci. Preto je všetkým bratom zakázané čítať a študovať nevhodné a nepotrebné „múdrosti“; majú sa o mnoho viac zaoberať Svätým Písmom a Kristom Ježišom najsvätejším, v ktorom sú podľa sv. Pavla ukryté všetky poklady múdrosti a poznania Boha.

n. 5 Duchovné nasledovanie reguly

155 Bola to vôľa nášho svätého otca Františka, áno, Krista nášho Vykupiteľa samotného, aby sa jednoducho, doslovne („ad literam“) a bez výkladu („senza glosa“) nasledovala. Tak ju nasledovali už naši prví serafínski otcovia. Ale pretože naša regula je celkom jednoznačná a jasná, vzdávame sa všetkých výkladov ako aj telesných, neužitočných, škodlivých a oslabujúcich objasnení, aby sme ju mohli čisto, sväto a duchovne nasledovať. Tieto výklady totiž oberajú regulu o čistý, spravodlivý a svätý úmysel Krista, nášho Pána, ktorý hovoril cez svätého Františka. Ako jediný a živý výklad

našej reguly prijímame vysvetlenia pápežov, ako aj vznešený život, učenie a príklad nášho svätého otca Františka.

n.6 Testament svätého Františka

156 Ako pravdiví a zákonní synovia Kristovi, nášho Pána a Otca, ktorý nám vo svätom Františkovi daroval milosť znovuzrodenia, máme obdržať účasť na jeho dedičstve. Preto nariadujeme, aby všetci bratia nasledovali Testament nášho svätého otca Františka. Vydal ho už krátko pred smrťou, keď už bol ozdobený svätými jazvami a plný žiary Ducha Svätého túžil celým srdcom po našej svätosti. Testament prijímame ako duchovný výklad (glosa) a vysvetlenie našej reguly. To bol teda úmysel, prečo napísal: Mali by sme regulu, ktorú sme sľúbili lepšie a katolícky (všeobecne) nasledovať. Náš Spasiteľ hovoril raz k židom: „Keby ste boli Abrahámovými deťmi, robili by ste skutky Abrahámove!“ (Jn 8,39). Tak sme aj my tiež len synmi svätého Františka, keď konáme diela svätého Františka. Preto nariadujeme, aby sa každý podľa svojich síl usiloval napodobňovať nášho otca. Bol nám daný ako regula, norma a vzor, to znamená, v ňom nám bol daný Ježiš Kristus, nielen v Regule a Testamente, ale aj vo všetkých jeho vrelých slovách a v dielach jeho lásky. Z tohto dôvodu nech sa číta jeho život a život jeho spolupútnikov.

n.7 Na poslednom mieste: Služobník pre všetkých

157 Náš svätý otec videl v každom jednotlivom stvorení Boha samotného, predovšetkým v človeku, ešte omnoho viac v kresťanovi, obzvlášť v kňazoch a jedinečným spôsobom v pápežovi, ktorý je tu na zemi zástupcom nášho Pána Ježiša Krista a hlavou celej bojujúcej cirkvi. Podľa učenia apoštolov chcel preto, aby sa jeho bratia z lásky k tomu, ktorý sa z lásky k nám znížil, podrobili Bohu v každom stvorení. Menšími bratmi ich nazval: Preto sa nemajú považovať len v srdci za menších než všetci ostatní, ale v bojujúcej cirkvi, kde sú pozvaní na svadobnú hostinu nášho najsvätejšieho ženícha Ježiša Krista, nech radi zaujmú posledné miesto, ako to mohli pochopiť z jeho rád a jeho príkladu.

n. 8 Bez privilégií

158 Zo skúsenosti vieme, že sloboda, ktorá vyplýva z privilégií a výnimiek, ktorou sa nepodlieha miestnym biskupom, je blízko arogancie; to ale odporuje pokornému a minoritskému podriadeniu sa, a preto sa tým v cirkvi častejšie rušil pokoj a vzbudzovalo pohoršenie. My sa ale máme stať podobnými pokornému a ukrižovanému Kristovi, jemu, ktorý nám prišiel slúžiť a stal sa pokorným až k horkej smrti na kríži. Hoci bol Pánom zákona a mu nepodliehal, hoci bol slobodný, chcel sa mu napriek tomu podriaďovať a prejať mu svoju povinnosť. Aby sa vyhlo každému pohoršeniu, vzdáva sa zo strany generálnej kapituly privilégií oslobodenia a výnimky od ordinárov. So serafínskym otcom to preberáme ako najvyššie privilegium byť podriadený všetkým ľuďom. Preto nariadujeme, aby sa vikári vo všetkých svojich provinciách obracali na miestnych biskupov a predstavených ordinárov; ako pokorní

členovia Cirkvi sú títo samotní podriadení najvyššiemu rímskemu pápežovi, ktorý je hlavou všetkých. Vo všetkých božích a kanonických záležitostiach si majú prejavovať seba a všetkým bratom poslušnosť a úctu, majú sa vzdať každého privilégia, ktoré by tomuto mohlo odporovať.

n. 9 Poslušnosť voči kňazom a všetkým ľuďom

159 Ako bola vôľa nášho otca, napomínáme každého brata, aby preukázal kňazom prináležiacu bázeň, úctu. Pripomíname bratom tiež, aby poslúchali so všetkou možnou úctou pápeža ako najvznešenejšieho otca všetkých kresťanov, práve tak prelátov, a tiež všetkých, ktorí nám môžu ukázať cestu k Bohu. Pritom majú byť presvedčení, že poslušnosť je o to chvályhodnejšia a Bohu príjemnejšia, čím bezvýznamnejšia je osoba, ktorú poslúchajú z lásky k nášmu Pánu Ježišovi Kristovi.

n. 15 Služba odriekania sa novicov

169 Kristus, náš múdry učiteľ, povedal mladému mužovi, ktorý prejavil svoju túžbu po večnej svätosti, že ak chce byť jeho učeníkom, potom musí predať všetko, čo vlastní, a dať chudobným. František, jeho nasledovateľ, vyučoval to isté. A on i jeho spolupútnici sa tohto držali vo svojom konaní. Koniec koncov to nastolil v jeho regule ako prikázanie. Pretože nasledujeme nášho Pána Ježiša Krista a chceme byť poslušní vôli nášho serafínskeho otca, nariaďujeme, aby nikto nebol zaodetý, kým najskôr – ak to môže – nerozdelí všetok svoj majetok chudobným. Tak sa to patrí takému, kto sa rozhodol pre život žobráka. Podľa tohto správania bude aspoň možné spoznať, ako je jeden rozhodnutý či nerozhodnutý ale potom bude môcť dotýchnúť v plnom pokoji ducha a s ustáleným pevným srdcom slúžiť Bohu. Bratia sa ale nesmú nijakým spôsobom miešať do jeho záležitostí; tak budú bez starostí zotrvať v pokoji Pánovom.³

n. 17 Novicmajstri a vzdelávanie novicov

171 Kristus, Najsvätejší zo všetkých svätých, musel zákonníkom a farizejom urobiť výčitku: „Beda vám, zákonníci a farizeji – pokrytci, že obchádzate more i zem, aby ste získali jedného novoverca, a keď sa ním stal, urobíte z neho syna pekla, dvakrát horšieho, ako ste sami“(Mt 23,15). Aby nebolo možné takúto výčitku predložiť, stanovujeme, aby boli v každej provincii spojení novici do jednej alebo dvoch usadlostí, ktoré sa hodia pre duchovný život a ktoré boli nato kapitulou určené. Za novicmajstrov nech sa určia pre nich bratia zrelí, zvykom upevnení a na ceste Pánovej osvietení. Títo majú starostlivo bdieť nad tým, aby ich nenaučili len vonkajším spôsobom správania, ale aby ich uviedli aj do vecí duchovného života, bez ktorých nemožno nasledovať Krista, ktorý je nám svetlom, cestou, pravdou a životom, dokonalým spôsobom. Majú im tiež príkladom a slovom ukázať, čo tvorí život kresťana a menšieho brata. Nikto by nemal byť prijatý do profesie, ak nie je celkom úplne o tom informovaný, čo bude sľubovať a potom aj musieť dodržiavať.

---

³ Porovnaj Mt.19,21 par. Ako aj NReg.2 a BReg 2. K tomu tu opísanému pravidlu pravého františkánskeho povolania vid' hore: Albacina n. 34 a Anm. 16.

n. 19 Postnoviciát

173 Aby si novoprijatí v profesii lepšie zvykli na Pánovo jarmo (por. Mt 11,29), nariaďujeme, aby zostali aj po prijatí profesie najmenej tri roky pod vedením novicmajstra. Tak nestratia tak ľahko novozískaného ducha, ale každým dňom budú viac a viac silnieť a zapúšťať hlbšie koreň v láske ku Kristovi, nášmu Pánovi.

n. 21-23 Prísnosť v odievaní

181 (n. 21) Nie bez dôvodu oslavoval Kristus prísnosť v odievaní svätého Jána Krstiteľa a hovoril: „Ľudia, čo nosia jemné šaty, bývajú v kráľovských palácoch.“(Mt 11,8). Preto sa nariaďuje, aby bratia, ktorí si vybrali byť v dome Pánovom tí najnepatrnejší, používali pre svoj odev podľa možnosti lacné, menej hodnotné, prosté, hrubé a ako podradnejšie hodnotené látky, ktoré je možné ľahko dostať v patričnej krajine, kde oni prebývajú. Bratia by si mali zväžiť, že záplaty z vreca, ktorými si svätý František naše šaty spevňuje, a povrazy, ktorými nás chcel mať opásaných, sa nehodia k bohatým tohto sveta.

182 (n. 22) Generálna kapitula napomína všetkých bratov k tomu, aby sa – keď je im to len možné – uspokojili len s jedným habitom, ako to František dokladá vo svojom testamente pre seba a svojich bratov, keď hovorí: „A boli sme spokojní s jednou tunikou, spevnenou zvnútra i zvonka.“ Sú ale bratia telesne alebo aj duševne chatrní, má sa im podľa reguly pridať druhá tunika. Týmto bez núdze a dovolenia ich nadriadených sa ale nemá plášť pridať, veď predsa nosenie troch odevov jedným zdravým bratom sa považuje za zjavný znak toho, že v ňom vyhasol duch.

183 (n. 23) Zo všetkého, čo používame, má vyžarovať chudoba, ktorú náš jednorodený Syn Boží tak miloval a ktorá nám bola serafínskym otcom daná za matku. Preto nariaďujeme, aby kabát nesiahahal až von za ruky a bol bez kapucne. Nech sa nenosí bez nevyhnutnosti alebo potom na cestách. Habit má siahať dĺžkou po členky a u korpulentných má mať šírku od jedenásť po dvanásť piadí. Rukávy majú byť také široké, že je možné vložiť ruky dovnútra a zasa vytiahnuť; siahať majú do polovice ruky alebo asi tak ďaleko. Tuniky by mali byť z menej hodnotnej a hrubej látky osem až deväť piadí dlhé a o pol piade⁴ kratšie než habit. Kapučňa má mať rohovú formu tak, ako vyzerajú tie, ktoré nosil sv. František a jeho spolupútnici a ako sú oni ešte ako relikvie uchovávané a tiež je ich možné vidieť na starých obrazoch. Práve tak ich popisuje Kniha konformít. Náš habit má mať formu kríža, aby sme zostávali vo vedomí, že sme svetu ukrižovaní a svet nám.⁵ Opasok bratov má byť podradný, neopracovaný a

⁴ Stará prírodná miera .Jedna piad' odpovedá odstupu medzi špičkami palca a stredného prsta natiahnutej ruky – cca. 25 cm.

⁵ Výraz „štvorrohá kapučňa“ zostáva znakom kapucínskeho habitu až do konštitúcií z roku 1926. Už v zakladacej listine vystupuje tento pojem: Klemens VII. dovoľuje „ habitum mendicum et heremitarium cum pauperculo capucetto quadrato“. *Giovani da Fano* objasňuje tento výraz v *Dialógu o svätosti* (1527) ako kapučňu zo štvorstrannej pyramídy, ktorá vybieha do špicu. „ Rohovou“ potažmo mieni pyramídovoformovanú kapučňu. Aj Piliho Dialóg sa už odvoláva na Bartolomeo da Pisa, ktorého *Liber Confirmatum* on cituje: „Caputium quadrum, et tantae longitu- dinis,

hrubý povraz s jednoduchými uzlami a bez nápadných osobitostí, aby sme sa vystavili pohrdaniu sveta a mali príležitosť stať sa malými. Čiapky a klobúky nemajú nosiť, a tiež nie dvojité alebo nadbytočné odevy.

n. 24 Postele

185 Naše postele majú byť podobné posteli toho, ktorý povedal: „Líšky majú svoje skrýše a nebeské vtáky svoje hniezda, ale Syn človeka nemá kam hlavu skloniť.“ (Mt 8, 20). A tiež aby sme boli neustále pripravení k modlitbe a aby sme boli podobne vyformovaní ako serafínsky otec, ktorému ako lôžko slúžila často púha zem, áno, aby sme boli Kristovi, najsvätejšiemu zo všetkých, ktorý v surovej púšti tiež nemal žiadnu inú posteľ, podobní, prikazujeme, aby bratia – podľa toho, či sú chorí alebo krajne upadnutí – spali na holých doskách, rohožiach a kručinkách (žlté kvitnúci ker s pružnými a trňovitými vetvami) a aby sa uspokojili s trochou slamy alebo sena; tiež nemajú spať na drsných dekách.⁶

n. 26 Pokrytie nôh

186 Práve tak nariaďujeme, aby mladí bratia a tí, ktorí môžu, chodili bosí podľa Kristovho vzoru na znak pokory a ako svedectvo chudoby, k umŕtvovaniu zmyselnosti a ako dobrý príklad bližnému. Keď to nedokážu, majú podľa učenia evanjelia a podľa príkladu starých otcov s dovolením predstavených nosiť sandále; tieto majú byť jednoduché, nepríťažlivé, odpovedajúce chudobe a bez akejkoľvek osobitosti.

n. 27 Užitie vecí úmerne chudobe

187 Bratia majú vystúpiť k vznešenosti najvyššej chudoby, ktorá je našou milovanou matkou, nevesta nášho Krista Pána, nevesta serafínskeho otca. Preto pripomínáme bratom, že nemajú chcieť mať žiadne pozemské viazanosti, ale majú upriamovať svoju lásku neustále na nebesia a používať nízke veci tohto sveta, pokiaľ to ľudská krehkosť pripustí, z donútenia a najúspornejším spôsobom. Majú sa uspokojiť s nejakou malou duchovnou knihou, krížom, na ktorom visí Kristus, s dvoma vreckovkami a dvoma spodnými nohavicami. Majú pamätať, že menší brat nemá byť podľa vôle serafínskeho otca ničím iným než zrkadlom každej cnosti, predovšetkým chudoby.

n. 28 Správanie sa na cestách

188 Aby sme ešte viac bez obmedzení kráčali vpred po ceste božích prikázaní, nariaďujeme, aby sa v našich usadlostiach nedržali žiadne zvieratá, predovšetkým žiadne kone; pri zjavnej núdzi nech sa cestuje podľa príkladu Krista a jeho nasledovníka Františka na somárovi, aby týmto spôsobom náš život vždy ohlasoval pokorného Krista.

---

quod habitus crucis formam praesentaret“ (V, 104). Okružla kapucňa observantov sa naproti tomu pozorovateľovi javila menej ako kapucňa a omnoho viac ako škapuliar. K celému: Filiarin Felder, *Naša štvorrohá kapucňa*, v *St. Fidelis* 15 (1928) 11-14.

⁶ „schiavine“: hrubé, drsné deky, aké boli bežné pre otrokov.

n. 32-33 Celebrovať z púhej lásky a duchovným spôsobom

205 Bratov kňazov upozorňujeme, aby pri celebrowaní svoju pozornosť nenapriamovali na potlesk a úctu od ľudí alebo na niečo ešte ináč časné. Omnoho viac majú byť zameraní čistým, prostým a čestným srdcom len na úctu k Bohu a omšu sláviť z púhej a čistej lásky k Bohu, s pokornou bázňou, s vierou a nábožnosťou. Lebo prekliaty je, kto Božie veci vykonáva s povrchnosťou, majú sa, pokiaľ to ľudská slabosť dovolí, na omšu pripraviť. A pretože táto činnosť je najvznešenejšou spomedzi všetkých, tak sa aj znelíbi nanajvýš, kto ju neúctivo uskutoční.

206 (n. 33) Podľa Kristovho príkladu, najvyššieho kňaza, ktorý sa odovzdal na kríži bez nároku na odmenu, nemajú za celebrowanie prijať žiadnym spôsobom niečo časné. Omnoho viac majú práve na Kristovom príklade spoznať, ako veľmi sú Bohu zaviazaní vďačnosťou. Iných bratov, ktorí sa účastnia (miništrujú) popri kňazoch na slávení božích tajomstiev, upomínáme, aby spoluslávili plní bázne a nábožne ako anjeli v prítomnosti Boha, aby tak duchovným spôsobom celebrowali a komunikovali a spolu s kňazom prinášali Bohu príjemnú obeť.

221 Nariadujeme tiež, aby bratia podľa vzoru učeníkov nášho presvätého Vykupiteľa sami (von) nevychádzali. Ak je to potrebné, majú sa navzájom bratsky napomínať. Ak sa jeden z nich nechce napraviť, potom má spolubrat tú chybu oznámiť predstavenému. Tiež majú vychádzať len s písomným povolením ich predstaveného, opečateným pečaťou pátra vikára alebo vrchného v usadlosti. Preto nariadujeme, aby mala každá usadlosť svoju vlastnú pečať, ako je to zvykom u príslušníkov rádu oddávna. Cestou sa nemajú od seba oddeľovať, tiež sa spolu hádať, ale podľa vzoru Krista, Požehnaného, sa má každý usilovať svojmu spolupútnikovi duchovne poslúžiť a ho poslúchnuť. Majú si uvedomiť, že sú bratmi v Kristovi.

n. 49 Účasť na slávnostiach

229 Kto sa kochá v svetských oslavách, na tom zostane ľahko poškvrna. Preto nariadujeme, aby bratia nesmeli ísť na slávnosti, keby sa to aj malo stať, tak len podľa Krista, nášho jediného majstra, na ohlasovanie Božieho Slova. On sa nechcel zúčastniť slávnosti, hoci bol na ňu pozvaný, no nakoniec šiel, aby kázal. (Jn 7,8-10). Majú si zapamätať, že sme sa, ako hovorí apoštol Pavol, stali divadlom anjelom a ľuďom sveta (1Kor 4,9). Úsilie bratov musí byť také, ktorým Boh skrze nich nebude urážaný, ale oslávený.

n. 54 Vzácne cenné jedlá

236 Práve tak nariadujeme, aby si bratia nevyprosovali vzácne jedlá, ktoré neprináležia nášmu chudobnému stavu, ani nevyprosovali, ani nebrali za niečo. Tiež nemajú používať žiadne koreniny, okrem situácie, keď sa javia byť potrebnými pre chorých. Lebo podľa reguly a každého spravodlivého zákona musia byť spokojní so všetkou predstaviteľnou láskou. Držíme sa pritom vzoru nášho serafínskeho otca, ktorý sa nehanbil pre chorých vyprosovať jedlo bez skrytosti na verejnosti. Ak by bratom boli

ponúkané nadbytočné jedlá, majú vo všetkej pokore za ne ďakovať, no neprijímať ich alebo ich so súhlasom dobrodincoz rozdeliť chudobným.

n. 55 Pohostinnosť

237 Kvôli pohostinnosti boli niektorí ranní patriarchovia odmenení návštevou anjelov. Preto má byť v každej usadlosti stanovený jeden brat, ktorý prijíma cudzincov so všetkou pozornosťou a láskou. Podľa vzoru pokorného Syna Božieho im majú umývať nohy. K takémuto skutku sa majú všetci bratia spolu schádzať. A zatiaľ čo sa im umývajú nohy, majú sa modliť bohumilé hymny alebo modliť nejaký žalm. Pritom sa máme pokladať za nepotrebných služobníkov, aj keď sme urobili všetko, čo len bolo možné (por. Lk 17, 10).

n. 58 – 59 Napomenutia k chudobe

240 (n. 58) Najvyššia chudoba je veľmi milovaná nevesta Kristova, Syna Božieho, a tiež tá jeho pokorného služobníka, nášho svätého otca Františka. Preto si majú bratia veľmi dobre zväžiť, že nemôžu chudobu porušiť bez toho, aby sa Bohu do hĺbky znelúbili; kto siaha na chudobu (resp. jej porušenie), ten sa v skutočnosti dotýka Božieho oka. Serafínsky otec stále opakoval, že jeho naozajstní bratia si peniaze a mince nesmú vážiť viac než odpadky, áno, že majú pred týmito utekať a báť sa ich ako jedovateého hada. Ako často plakával náš milý horlivý otec, rozpálený božou horlivosťou, lebo v duchu predvídal, ako mnohí bratia túto perlu evanjelia odhodajú, tým, že privolia k tomu, že budú prijímať záväty, dedičstvá a nadbytočné almužny. Plakal nad ich prekliatím a povedal, že brat, ktorý si peniaze váži viac než lajno, je blízko k skaze.

241 (n.59) Skúsenosť nám všetkým potvrdzuje, že menší brat prepadne veľkej a odstrašujúcej neresti, akonáhle dá chudobu nabok. Preto sa majú bratia usilovať podľa vzoru Krista a jeho najmilšej matky o to, aby boli chudobnými, čo sa týka pominateľných vecí, a tým aby boli bohatými na božiu milosť, sväté cnosti a nebeské poklady. Predovšetkým sa majú chrániť toho, aby pri návšteve chorých na nich priamo alebo nepriamo naliehali, aby nám zanechali časné veci; ak to aj chcú chorí sami od seba vykonať, nemajú bratia s tým súhlasiť, ale im odporovať, pokiaľ je to možné. Majú si zväžiť, že je nemožné byť súčasne bohatým aj chudobným. Nemajú prijímať ani žiadne záväty.

n. 70 Provizórnosť usadlosti

257 Stanovené je tiež, aby sa viedol v každej usadlosti taký zoznam, že všetky veci určitej hodnoty, ktoré nám boli zapožičané ich vlastníkami pre nevyhnutné potreby a k jednoduchému užívaniu, v ňom budú písomne evidované. V oktáve serafínskeho otca je naliehavou úlohou každého gvardiána, vyhľadať vlastníka usadlosti, poďakovať sa mu za v uplynulom roku zapožičanú usadlosť a pokorne ho prosiť, aby im ju dal aj v budúcom roku k dispozícii. Ak dá svoj súhlas, môžu tam zostať s pokojným svedomím bývať. Ak by však váhal, majú v nasledovaní božskej chudoby opustiť to miesto bez nejakého náznaku smútku, naopak s radostným srdcom. Majú sa cítiť byť zviazaní

vdáčnosťou za čas, v ktorom im usadlosť bola zapožičaná, a nezarážať sa nad tým, keď onen, ktorému usadlosť patrí, nie je pripravený ju nanovo zapožičať, lebo veď k tomu nie je viazaný povinnosťou.

n. 79 Cely eremitov

266 Rovnako nariaďujeme, aby sa v každej usadlosti, kde je to bez obtiaží možné, zriadili jedna alebo dve osamelo stojace cely pre eremitov v lese alebo na nejakom bratom prenechanom mieste, ležiac niečo stranou od spoločných obydli. Keby potom nejaký brat chcel viesť život pustovníka a svojím nadriadeným bol považovaný vhodným na to, má sa vedieť celkom odovzdať Bohu spôsobom života rovným anjelom a v pokojnej utiahnutosti, ako mu to vnuká Duch Svätý. Aby mohol v tomto čase v pokoji požívať prítomnosť Boha, nariaďujeme, aby nikto okrem jeho duchovného otca s ním nesmel hovoriť. Ten sa má o neho starať ako jeho matka. Tak to zodpovedá zbožnému úmyslu nášho serafínskeho otca a tak to stojí aj v Knihe konformít.

n. 85 Zbieranie almužien pre chudobných v čase núdze

272 Aby sa v čase núdze priblížilo k potrebám chudobných, nariaďujeme, aby sa podľa príkladu nášho serafínskeho otca, ktorý mal veľký súcit s chudobnými, nechali zbierať almužnu bratia, ktorí sú tým poverení ich nadriadeným. Keď sa mu (Františkovi) niečo z lásky k Bohu odovzdalo, chcel to prijať len s uistením, že by to smel dať chudobným, v prípade, že nejakého nájde, ktorý by bol ešte chudobnejší než on. Ako je možné sa dočítať, zbavil sa často svojich šiat a dal ich biednym, lebo nechcel zostať bez svadobných šiat evanjeliovej lásky a chopil sa ho mocný popud božskej lásky tak, že sa zbliekol.

n. 89 Pomoc chorým na mor

280 Pre tých, ktorí svoju lásku neupevňujú na tejto zemi, je sladkou, spravodlivou a dlhovanou vecou zomrieť pre toho, ktorý pre nás zomrel na kríži. Tak nariaďujeme, aby bratia v čase moru slúžili chorým podľa pokynov vikára; ako v podobných situáciách budú sa títo usilovať posudzovať danú situáciu pohľadom múdrej lásky.

n. 141 Pozerať sa na evanjelium a cestu rádu

411 Lebo je to vecou nemožnosti zaobchádzať so zákonmi a štatútmi s mimoriadnymi prípadmi, ktoré sa môžu prihodiť a ktorých je bezpočetné množstvo, voláme všetkých našich bratov v Kristovej láske, aby mali v celom svojom konaní pred očami vždy sväté evanjelium, k tomu regulu, ktorú sľúbili Bohu, sväté a osvedčené rehoľné zvyky a bohumilé príklady svätých. Majú pritom napriamovať ich celé myslenie, rečenie a konanie na slávu Boha a dobro blížneho.

429 (...) Vytlačené v Neapoli Johannom Sultzbachom z Nemecka.

M.D.XXXVII.